

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Данила Галицького

Кафедра ортодонції

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

проректор з наукової роботи
проф. Вікторія Сергієнко

“1” червня 2023р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

“Актуальні питання захворювань тканин пародонта у дітей”

(курс за вибором) ВК 2.11.

**підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти – доктора філософії (PhD)**

**галузі знань 22 Охорона здоров'я
спеціальності 221 Стоматологія**

*8 год лекції / 8 год семінарські заняття
/ 28 год практичні заняття /
46 год самостійна робота
Всього – 90 год (3 кредити ECTS)*

Обговорено й ухвалено
на методичному засіданні кафедри
ортодонції

Протокол № 11
від “19” 05 2023р.

Завідувач кафедри
проф. Чухрай Н.Л.

Затверджено
профільною методичною комісією
ФПДО

Протокол № 2
від “05” 05 2023р.

Голова профільної методичної комісії
доц. Січкоріз О.Є.

Робоча навчальна програма з дисципліни за вибором “Актуальні питання захворювань тканин пародонта у дітей” підготовки докторів філософії за спеціальністю “Стоматологія”, спеціалізацією “Дитяча стоматологія” складена:

Смоляр Н.І., д.мед.н., професор кафедри ортодонції Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Слобода М.Т., к.мед.н., доцент кафедри ортодонції Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Рецензенти:

Пупін Т.І., к.мед.н., доцент, завідувач кафедри терапевтичної стоматології, парадонтології, та стоматології ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Мінько Л.Ю., к.мед.н., доцент кафедри терапевтичної стоматології, парадонтології, та стоматології ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

ВСТУП

Робоча програма з навчальної дисципліни «Актуальні питання захворювань пародонта у дітей» складений відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю 221 «Стоматологія», на основі Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 30.12.2015 р. № 1187, «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 20.12.2015 р., «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261, Положення про підготовку докторів філософії та докторів наук від 20.02.2017р., № 141.

Дана програма є частиною освітньої програми підготовки докторів філософії в рамках професійної спеціалізації та розрахована на **3 кредити ECTS**.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Актуальні питання захворювань пародонта у дітей» здобуття аспірантом поглиблення комплексу знань, практичних навичок і умінь та формування професійних компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у дитячій стоматології та пародонтології, необхідних для самостійної лікарської діяльності й формування лікаря-стоматолога, як організатора та координатора лікувально-діагностичної та профілактичної роботи, дослідницько-інноваційній діяльності та оволодіння методологією наукової діяльності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Актуальні питання захворювань пародонта у дітей» є:

- Визначати нові наукові напрямки з дитячої стоматології та пародонтології, теоретичні та практичні проблеми медицини у даній сфері; □
- Оволодіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку; □
- Вивчити новітні методи дослідження та пародонтологічного лікування у практиці дитячого стоматолога;
- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань тканин пародонта;
- Аналізувати типову та атипову клінічну картину □ захворювань тканин пародонта, виявляти їх ускладнення; □
- Складати план обстеження хворого та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при захворюваннях тканин пародонта та їх ускладненнях, оцінювати прогноз щодо життя та працездатності хворих; □
- Проводити диференційну діагностику, обґрунтовувати і формулювати діагноз захворювань тканин пародонта; □
- Проводити первинну і вторинну профілактику у дітей із захворюваннями тканин пародонта.

Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії повинен

знати:

1. Актуальні задачі/проблеми в сфері дитячої пародонтології.

2. Анатомо-фізіологічні особливості будови тканин пародонта у дітей
3. Правила проведення клінічного та експериментального дослідження, сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів у дитячій пародонтології.
4. Наукову літературу (вітчизняну та зарубіжну).
5. Методи лікування, класифікації захворювань тканин пародонта.
6. Процеси, які відбуваються при застосуванні методик діагностики та лікування захворювань пародонта у дітей.

вміти:

1. Виконувати оригінальні дослідження в стоматології та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем в сфері пародонтології та використанням новітніх наукових методів.
2. Планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів у дитячій пародонтології.
3. Здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз).
4. Розробляти теоретичні основи нових методів лікування, класифікацій.
5. Обґрунтування доцільності застосування нових стоматологічних методик лікування.
6. Теоретично та експериментально обґрунтувати нові процеси, які відбуваються при застосуванні методик, що раніше не застосовувалась.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми 221 СТОМАТОЛОГІЯ дисципліна «Актуальні захворювань пародонта у дітей» забезпечує набуття аспірантами **компетентностей:**

- **інтегральна компетентність:** Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми стоматології і дотичні міждисциплінарні проблеми, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

- **загальні:**

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК05. Здатність до лідерства, керування колективом, праці в команді, фахового спілкування із непрофесіоналами у галузі стоматології та конструктивної взаємодії з іншими людьми незалежно від їх походження та особливостей культури, навіть при розв'язанні складних питань.

- спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології і дотичних до неї суміжних напрямів медицини і можуть бути опубліковані у провідних міжнародних наукових виданнях.

СК02. Здатність ініціювати, розробляти та реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в сфері стоматології та дотичні до них міждисциплінарні проєкти.

СК03. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та інноваційних проєктів у сфері стоматології усно і письмово державною мовою та однією з офіційних мов Європейського Союзу, оприлюднювати результати досліджень у провідних міжнародних наукових виданнях.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Стоматологія» у закладах вищої освіти.

СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології, виявляти проблеми, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в стоматології.

СК06. Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК07. Здатність критично аналізувати, оцінювати та синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері стоматології та з дотичних міждисциплінарних питань.

СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

СК09. Здатність обирати методи та кінцеві положення дослідження відповідно до цілей та завдань наукового проєкту.

СК10. Здатність застосовувати нові наукові знання (наукові дані) у науці, освіті та практиці охорони здоров'я.

Програмні результати навчання

РН 01. Володіти концептуальними та методологічними знаннями зі стоматології та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні отаєних світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН 02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук про здоров'я людини, основні тенденції їх розвитку, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці.

РН 03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень та прикладні проблеми стоматології державною та іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових міжнародних виданнях.

РН 04. Формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, статистичного аналізу даних, наявні літературні дані.

РН 05. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу медико-біологічної інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН 06. Застосовувати загальні принципи та методи досліджень у сфері охорони здоров'я, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері стоматології.

РН 07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти медичної направленості, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері медицини.

РН 08. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері стоматології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і застосовувати інноваційні технології навчання, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

РН 09. Планувати і виконувати дослідження зі стоматології та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної та академічної етики, біоетики, належної клінічної практики (GMP), критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань.

РН 10. Розробляти та досліджувати моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері стоматології та у дотичних міждисциплінарних напрямах.

РН 11. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівнів, здатність до самореалізації у науковій, педагогічній та практичній діяльності.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин з них					Рік навчання семестр	Вид контролю
	Всього	Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота		
Актуальні питання захворювань пародонта у дітей	3 кредити/ 90 годин	8	28	8	46	за вибором аспірантів	залік

Очна форма навчання (денна, вечірня)

Розділ	Назва теми	Години	Вид заняття (години)			
			лекції	практичні заняття	семінари	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
1	Анатомо-фізіологічні особливості будови тканин пародонта у дітей у різні вікові періоди.	14	2	2	2	8

2	Етіологія та патогенез захворювань пародонта у дітей.	6		2		4
3	Фактори ризику виникнення захворювань пародонта у дітей.	10	2	2	2	4
4	Клініка та діагностика захворювань пародонта у дітей.	12		2	2	8
5	Класифікації захворювань пародонта.	2		2		
6	Основні методи обстеження пародонтологічного хворого.	10		2		8
7	Індексна оцінка стану тканин пародонта у дітей.	4		2		2
8	Індексна оцінка стану гігієни порожнини рота у дітей.	4		2		2
9	Основні принципи профілактики та лікування захворювань пародонта у дітей.	12	2	2	2	6
10	Механічні та ручні інструменти, що застосовуються для зняття зубних відкладень у дітей.	2		2		
11	Медикаментозне лікування захворювань пародонта у дітей.	4		2		2
12	Навчання та мотивація до індивідуальної гігієни порожнини рота у дітей.	4		2		2
13	Професійна гігієна порожнини рота у дітей.	4	2	2		
14	Залікове заняття	2		2		
	Разом	90	8	28	8	46

4. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ КУРСУ

Тематичний план лекцій

№	Назва теми	години
1.	Анатомо-фізіологічні особливості будови тканин пародонта у дітей. Сучасний погляд на класифікацію захворювань пародонта.	2
2.	Етіологія та патогенез захворювань пародонта та фактори ризику їх виникнення у дітей. Особливості клініки та діагностики захворювань пародонта у дітей.	2
3.	Профілактика та лікування захворювань пародонта у дітей.	2
4.	Особливості професійної гігієни порожнини рота у дітей.	2
	Разом:	8 год

Тематичний план практичних занять

№	Назва теми	години
1.	Анатомо-фізіологічні особливості будови тканин пародонта у дітей у різні вікові періоди.	2
2.	Етіологія та патогенез захворювань пародонта у дітей.	2
3.	Фактори ризику виникнення захворювань пародонта у дітей.	2
4.	Клініка та діагностика захворювань пародонта у дітей.	2
5.	Класифікації захворювань пародонта.	2
6.	Основні методи обстеження пародонтологічного хворого.	2
7.	Індексна оцінка стану тканин пародонта у дітей.	2
8.	Індексна оцінка стану гігієни порожнини рота у дітей.	2
9.	Основні принципи профілактики та лікування захворювань пародонта у дітей.	2
10.	Механічні та ручні інструменти, що застосовуються для зняття зубних відкладень у дітей.	2
11.	Медикаментозне лікування захворювань пародонта у дітей.	2
12.	Навчання та мотивація до індивідуальної гігієни порожнини рота у дітей.	2
13.	Професійна гігієна порожнини рота у дітей.	2
14.	Залікове заняття	2
Разом:		28 год

Тематичний план семінарських занять

№	Назва теми	години
1.	Анатомо-фізіологічні особливості будови тканин пародонта у дітей у різні вікові періоди.	2
2.	Фактори ризику виникнення захворювань пародонта у дітей.	2
3.	Сучасні методи діагностики захворювань пародонта у дітей. Індексна оцінка стану тканин пародонта та стану гігієни порожнини рота у дітей.	2
4.	Основні принципи профілактики та лікування захворювань пародонта у дітей.	2
Разом:		8 год

Тематичний план самостійної роботи

№	Назва теми	години
1	Визначення поняття “пародонт”. Будова та функції.	2
2.	Особливості будови тканини пародонта у дітей в період тимчасового прикусу.	2
3.	Особливості будови тканини пародонта у дітей в період змінного прикусу.	2
4.	Особливості будови тканини пародонта у дітей в період постійного прикусу.	2
5.	Загальні етіологічні фактори розвитку захворювань пародонта.	2
6.	Місцеві етіологічні фактори розвитку захворювань пародонта.	2
7.	Патогенез захворювань пародонта.	2
8.	Роль зубного біофільму в розвитку захворювань пародонта.	2
9.	Оцінка стоматологічного статусу при дагностиці захворювань пародонта у дітей.	2

10.	Види пародонтальних зондів.	2
11.	Методики оцінки стану гігієни порожнини рота у дітей.	2
12.	Методики оцінки стану тканин пародонта у дітей.	2
13.	Лабораторні методи оцінки стану тканин пародонта.	2
14.	Рентгенологічна характеристика захворювань пародонта у дітей.	2
15.	Загальна характеристика захворювань пародонта у дітей. Діагностичні критерії.	2
16.	Гінгівіт у дітей: етіологія, клініка, диференційна діагностика, принципи лікування.	2
17.	Пародонтит у дітей: етіологія, клініка, диференційна діагностика, принципи лікування.	2
18.	Ідіопатичні захворювання пародонта у дітей. Диференційна діагностика з гінгівітами і пародонтитами.	2
19.	Основні етапи загального лікування захворювань пародонта у дітей.	2
20.	Основні етапи місцевого лікування захворювань пародонта у дітей.	2
21.	Роль професійної гігієни порожнини рота в лікуванні захворювань пародонта.	2
22.	Особливості антибактеріальної терапії захворювань пародонта у дітей.	2
23.	Засоби та методи індивідуальної гігієни порожнини рота у дітей.	2
	Разом:	46 год

5.МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Видами навчальної діяльності аспірантів згідно з навчальним планом є:

- а) лекції,
- б) практичні заняття,
- в) семінарські заняття,
- г) самостійна робота аспірантів (СРА).

6.ВИДИ КОНТРОЛЮ (ПОТОЧНИЙ І ПІДСУМКОВИЙ)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння аспірантами навчального матеріалу. Формами поточного контролю є:

- а) тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, з визначенням правильної послідовності дій, з визначенням відповідності, з визначенням певної ділянки на фотографії чи схемі («розпізнавання»);
- б) індивідуальне усне опитування, співбесіда;
- в) розв'язання типових ситуаційних задач;
- д) контроль практичних навичок;

Комплексне оцінювання навчальної діяльності здійснюється виставлення традиційної оцінки, яка конвертується у бали відповідно у кожному з занять, аспірант отримує на практичному занятті: оцінку «5» - якщо він виконав правильно не менше 90% навчальних завдань; оцінку «4» - якщо він виконав правильно не менше 80% навчальних завдань; оцінку «3» - якщо він виконав правильно не менше 60% навчальних завдань; оцінку «2» - якщо він виконав правильно менше 60% навчальних завдань; На кінцевому етапі заняття викладач виставляє набрану суму балів і традиційну оцінку в журналі успішності.

Самостійна робота аспіранта оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки аспіранта.

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання проводиться по завершенню вивчення дисципліни у вигляді заліку.

Шкали оцінювання традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS

Залік – це форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для опуску до заліку становить 120 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих аспірантом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала
5	200	4,6	184	4,17	167	3,77	151	3,35	134
4,97	199	4,57	183	4,14	166	3,74	150	3,32	133
4,95	198	4,52	182	4,12	165	3,72	149	3,3	132
4,92	197	4,5	180	4,09	164	3,7	148	3,27	131
4,9	196	4,47	179	4,07	163	3,67	147	3,25	130
4,87	195	4,45	178	4,04	162	3,65	146	3,22	129
4,85	194	4,42	177	4,02	161	3,62	145	3,2	128
4,82	193	4,4	176	3,99	160	3,57	143	3,17	127
7,8	192	4,37	175	3,97	159	3,55	142	3,15	126
4,77	191	4,35	174	3,94	158	3,52	141	3,12	125
4,75	190	4,32	173	3,92	157	3,5	140	3,1	124
4,72	189	4,3	172	3,89	156	3,47	139	3,07	123
4,7	188	4,27	171	3,87	155	3,45	138	3,02	121
4,67	187	4,24	170	3,84	154	3,42	137	3	120
4,65	186	4,22	169	3,82	153	3,4	136	Менше	Недоста
4,62	185	4,19	168	3,79	152	3,37	135	3	тньо

Бали з дисципліни для аспірантів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4

Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	2

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності аспірантів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ АСПІРАНТІВ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Епідеміологія захворювань пародонта у дітей в Україні та світі.
2. Анатомо-фізіологічні особливості будови тканин пародонта у дітей у різні вікові періоди.
3. Місцеві фактори ризику розвитку захворювань пародонта у дітей та методи їх усунення.
4. Загальні фактори ризику розвитку захворювань пародонта у дітей та методи їх усунення.
5. Значення мікрофлори у розвитку захворювань пародонта.
6. Роль зубного біофільму в розвитку захворювань пародонта.
7. Зубний наліт, зубна бляшка. Механізм утворення, структура, вплив на тканини пародонта.
8. Ясенна рідина. Механізм утворення, склад, функціональне значення.
9. Значення судинних порушень та мікроциркуляції тканин пародонта в патогенезі захворювань пародонта.
10. Роль дефіциту вітамінів А, С, Е у патогенезі захворювань пародонта.
11. Сучасна концепція етіології та патогенезу захворювань пародонта.
12. Класифікації захворювань пародонта.
11. Частота виникнення різних клінічних форм гінгівітів у дітей різного віку.
12. Катаральний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
13. Гострий виразковий гінгівіт. Етіологія, патогенез, патологічна анатомія, диференціальна діагностика, лікування.
14. Хронічний виразковий гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
15. Гіпертрофічний гінгівіт. Гранулююча форма. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
16. Гіпертрофічний гінгівіт. Фібозна форма. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
17. Десквативний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
18. Локалізований пародонтит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
19. Дистрофічно-запальні захворювання пародонта, їх поширеність у дітей різного віку.
20. Генералізований пародонтит хронічного перебігу. Клініко-лабораторні та рентгенологічні показники.
21. Генералізований пародонтит загостреного перебігу. Клініко-лабораторні та рентгенологічні показники.
22. Ідіопатичні захворювання пародонта у дітей. Диференційна діагностика з гінгівітами і пародонтитами.
23. Гістіоцитоз Х: хвороба Летерера-Зіве, Хенда-Шюлера-Крісчена, еозинофільна гранулома. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, принципи лікування.

24. Синдром Папійон-Лефевра. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
25. Профілактика захворювань пародонта. Професійна гігієна порожнини рота.
26. Клініко-рентгенологічні методи діагностики хвороб пародонта у дітей.
27. Методи індексної оцінки стану тканин пародонта у дітей.
28. Методи оцінки гігієнічного стану порожнини рота у дітей.
29. Функціональні та лабораторні методи оцінки стану тканин пародонта у дітей.
30. Види пародонтальних зондів. Техніка зондування пародонтальних кишень, особливості проведення у дітей різного віку.
31. Основні принципи та план лікування дитини з катаральним гінгівітом.
32. Основні принципи та план лікування дитини з гіпертрофічним гінгівітом.
33. Основні принципи та план лікування дитини з виразковим гінгівітом.
34. Основні принципи та план лікування дитини з локалізованим пародонтитом.
35. Основні принципи та план лікування дитини з генералізованим пародонтитом.
36. Місцева медикаментозна терапія захворювань пародонта.
37. Загальна медикаментозна терапія захворювань пародонта.
38. Механічні та ручні інструменти, що застосовуються для зняття зубних відкладень у дітей.
39. Ручні інструменти для проведення скейлінгу та полірування коренів зубів (види, маркування).
40. Пародонтальна кишеня, механізм утворення. Методи лікування.
41. Скейлінг та полірування коренів зубів. Покази та методика проведення.
42. Профілактика захворювань пародонта. Професійна та індивідуальна гігієна порожнини рота у дітей.
43. Особливості проведення професійної гігієни порожнини рота у дітей різного віку.

8. ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова

1. Борисенко А.В. Вплив захворювань пародонту на загальний стан організму / А. В. Борисенко // Здоров'я суспільства. 2013. №1. С. 32-37.
2. Борисенко А. В. Практична пародонтологія: довідник лікаря "Стоматолог" / А. В. Борисенко, М. Ю. Антоненко, Л. Ф. Сідельнікова. Київ: Здоров'я України, 2011. 469 с.
3. Годована О. І. Захворювання пародонту (гінгівіт, пародонтит, пародонтоз). Навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів за фахом «Стоматологія» закладів (факультетів) післядипломної освіти (з грифом МОН України, лист №1/11-10473 від 23.12.2009 р.) / Олеся Іванівна Годована. Львів-Тернопіль: Джура, 2009. 200 с.
4. Годована О. І. Сучасні основи етіології та патогенезу генералізованих дистрофічно-запальних захворювань пародонту з супутньою системною остеопенією / О. І. Годована // Вісник проблем біології і медицини. 2017. вип.3. т.1(137). С. 35-41.
5. Годована О.І. Сучасні погляди на етіологію та патогенез захворювань тканин пародонту. Класифікації захворювань пародонту. Гінгівіт, пародонтит, пародонтоз. Клініка, діагностика, профілактика. Методичне розпрацювання лекції для лікарів та лікарів-інтернів: стоматологів та стоматологів-терапевтів / Олеся Іванівна Годована. ЛНМУ ім. Данила Галицького, каф. тер. стом. ФПДО Львів, 2019. 65с.
6. Заболотний Т. Д. Генералізований пародонтит: монографія / Т. Д. Заболотний, А. В. Борисенко, А. В. Марков, І. В. Шилівський. Львів: ГалДент, 2011. 239 с.
7. Заболотний Т. Д. Запальні захворювання пародонта: монографія / Т. Д. Заболотний, А. В. Борисенко, Т. І. Пупін. Львів: ГалДент, 2013. 205 с.
8. Кузенко Є. В. Запальні захворювання пародонта: патогенез та морфогенез: монографія / Є. В. Кузенко, А. М. Романюк. – Суми: Сумський державний університет, 2016. 137 с.

9. Kinane D.F. Periodontal Disease / D.F. Kinane, A. Mombelli. — Basel: Karger Medical and Scientific Publishers, 2012. – 180 p.
10. Lang N. P., Bartold P. M. Periodontal health / N. P. Lang, P. M. Baryold // J. Clin. Periodontol. 2018. Vol.45, Suppl. 20. P. 9-16.
11. Preshaw P. M. Definitions of periodontal disease in research / P. M. Preshaw // J. Clin. Periodontol. 2009. №36. P. 1-2.
12. Socransky S. S., Haffajee A. D. Periodontal microbial ecology / S. S. Socransky, A. D. // Periodontal. 2005. Vol. 38. P. 135-187.

Додаткова

1. Годована О. І. Сучасні аспекти ролі глікозаміногліканів екстрацелюлярного матриксу у розвитку генералізованого пародонтиту та перебігу процесів репарації / О. І. Годована // Праці Наукового Товариства імені Шевченка. Медичні науки. 2017. Т.50, №2. С. 34-47.
2. Непорада К. С. Хронічний генералізований пародонтит як наслідок порушення біоплівки біотопу порожнини рота / К. С. Непорада, А. О. Микитенко, Д. С. Янковський, В. П. Ширококов, Г. С. Димент // Современная стоматология. 2013. № 3. С. 22-25.
3. Протоколи надання стоматологічної допомоги; за заг. ред. Ю. В. Опанасюка . К.: Тов. Вид. Інформ. Центр. Світ сучасної стоматології, 2005. 506 с.
4. Протоколи надання медичної допомоги. Стоматологія. Київ: МНІАЦ медичної статистики МВЦ «Медінформ», 2007. 236 с.
5. Шинкевич В. І. Хронічний пародонтит як фактор ризику інших запальних захворювань людини / В. І. Шинкевич // Проблеми екології та медицини. 2014. Т. 18, № 3-4. С. 49 - 57.
6. Albandar J. M. Epidemiology and risk factors of periodontal diseases / J. M. Albandar // Dent. Clin. North Am. 2005. Vol. 49, № 3. P. 517-532.
7. Albandar J.M., Susin C., Hughes F.J. Manifestations of systemic diseases and conditions that affect the periodontal attachment apparatus: case definitions and diagnostic considerations / J.M. Albandar, C. Susin, F. J. Hughes // J. Clin. Periodontol. 2018. Vol.45 (Suppl 20). P. 171-189.
8. Darveau R. P. Porphyromonas gingivalis neutrophil manipulation: risk factor for periodontitis? / R. P. Darveau // Trends Microbiol. 2014. Vol. 22, № 8. P. 428-429.
9. Hajishengallis G. Immunomicrobial pathogenesis of periodontitis: keystones, pathobionts, and host response / G. Hajishengallis // Trends Immunol. 2014. Vol. 35, №1. P. 3-11.
10. Hajishengallis G. Novel inflammatory pathways in periodontitis / G. Hajishengallis, S. E. Sahingur // Adv. Dent. Res. 2014. Vol.26, №1. P. 23-29.
11. Kao R. T. Clinical challenges in diagnosing and monitoring periodontal inflammation / R. T. Kao, S. Lee // J. Calif. Dent. Assoc. 2010. Vol. 38(4). P. 263-270.
12. König J. Periodontal health in Europe: future trends based on treatment needs and the provision of periodontal services – position paper 1 / J. König, B. Holtfreter // Eur. J. Dent. Educ. 2010. Vol.14, Suppl. 1. P. 4-24.
13. Kornman K.S. Bringing light to the heat: «inflammation and periodontal diseases: a reappraisal» / K.S. Kornman, T.E. Van Dyke // J. Periodontol. 2008. Vol.79, № 8. P. 1313-1326.
14. Kornman K.S. Mapping the pathogenesis of periodontitis: a new look / K.S. Kornman // J. Periodontol. 2008. Vol. 79, № 8. P. 1560-1568.
15. Kornman K.S. The «innovator's dilemma» for periodontists / K.S. Kornman, D. Clem // J. Periodontol. 2010. Vol. 81, № 5. P. 646-649.
16. Leroy R., Eaton K. A. , Savage A. Methodological issues in epidemiological studies of periodontitis – how can it be improved? / R. Leroy, K. A. Eaton, A. Savage // BMC Oral Health. 2010. Vol.10, № 8. P. 2-8.

17. Llambés F., AriasHerrera S., Caffesse R. Relationship between diabetes and periodontal infection / F. Llambés, S. AriasHerrera, R. Caffesse // World J. Diabetes. 2015. Vol.6, № 7. P. 927-935.
18. Murakami S., Mealey B. L., Mariotti A., Chapple I. L. C. Dental plaque – induced gingival conditions / S. Murakami, B. L. Mealey, A. Mariotti, I. L. C Chapple // J. Clin. Periodontol. 2018. Vol.45. Suppl. 20. P. 17-27.
19. Ohlrich E. J. The immunopathogenesis of periodontal disease / E. J. Ohlrich, M. P. Cullinan, G. J. Seymour // Aust. Dent. J. 2009. Vol.54. Suppl. 1. P. 2-10.
20. Persson G. R. Perspectives on periodontal risk factors / G. R. Persson // J. Int. Acad. Periodontol. 2008. Vol.10. №3.P. 71-80.
21. Preshaw P. M. Definitions of periodontal disease in research / P. M. Preshaw // J. Clin. Periodontology. 2009. Vol. 36(1). P. 1-2.
22. Schonfeld S. E. Strategies for managing periodontal inflammation / S. E. Schonfeld // J. Calif. Dent. Assoc. 2010. Vol. 38(4). P. 272-283.
23. Surna A. Microbiological and biochemical characteristics of inflammatory tissues in the periodontium / A. Surna, J. Sakalauskiene // Medicina (Kaunas). 2008. Vol. 44, №3. P. 201-210

Інформаційні ресурси:

[Http://Www.Cks.Nhs.Uk/Gingivitis_And_Periodontitis/](http://www.cks.nhs.uk/Gingivitis_And_Periodontitis/)